

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

22. november 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat om forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af Det Europæiske Politiakademi (Cepol) som et EU-organ.

Materialet er ligeledes sendt til Folketingets Retsudvalg.

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg et forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af Det Europæiske Politiakademi (Cepol) som et EU-organ tillige med et grundnotat om forslaget, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Materialet vil ligeledes blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

GRUNDNOTAT

om forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af Det Europæiske Politiakademi (Cepol) som et EU-organ.

1. Baggrund

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev der opnået enighed om, at der skulle oprettes et europæisk politiakademi til efteruddannelse af højtstående personale ved de retshåndhævende myndigheder, idet politiakademiet i første omgang skulle etableres som et netværk af nationale politiskoler.

Det Europæiske Politiakademi (Cepol) blev herefter oprettet ved Rådets afgørelse af 22. december 2000 (2000/820/RIA) og iværksatte sine aktiviteter den 1. januar 2001.

I forbindelse med etableringen af Cepol blev det besluttet at placere et midlertidigt sekretariat for Cepol i København. På mødet i Det Europæiske Råd (den 13. december 2003) blev det besluttet, at der skal etableres et permanent sekretariat i Bramshill, Storbritannien.

Ifølge den ovennævnte rådsafgørelses artikel 9 skal Cepol senest i løbet af det tredje år efter aktiviteternes iværksættelse forelægge Rådet en rapport om, hvordan netværket fungerer, og hvordan dets fremtid tegner sig. En sådan rapport blev fremlagt den 5. december 2003 af Cepols bestyrelse.

Den fremlagte rapport, der bl.a. indeholder en række overvejelser og anbefalinger vedrørende Cepols fremtidige virke og struktur, blev behandlet på et rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 19. februar 2004. I den forbindelse blev der vedtaget en række konklusioner, hvori Rådet bl.a. anerkender, at der er behov for en række strukturelle ændringer for at sikre yderligere effektivitet og udvikling af Cepol, og hvori der også peges på behovet for en drøftelse af Cepols fremtidige udvikling. Rådet noterer sig i den forbindelse, at Kommissionen agter at fremsætte supplerende forslag vedrørende Cepols funktion, som især er rettet mod sekretariatets rolle og mod en forbedring af Cepols økonomiske og personalemæssige forvaltning.

I lyset af de nævnte rådskonklusioner – og på baggrund af Det Europæiske Råds beslutning af 13. december 2003 om placering af det permanente sekretariat – vedtog Rådet den 26. juli 2004 to rådsafgørelser, der ændrer den oprindelige rådsafgørelse om oprettelsen af Cepol ved dels at fastsætte, at det permanente sekretariat

som forudsat placeres i Bramshill, Storbritannien, dels ved at gøre Cepol til en selvstændig juridisk person.

Herudover har Kommissionen den 1. oktober 2004 fremlagt et forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af Det Europæiske Politiakademi (Cepol) som et EU-organ.

2. Indhold

Forslaget til rådsafgørelse er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 30, stk. 1, litra c (om samarbejde og fælles initiativer inden for bl.a. uddannelse) og artikel 34, stk. 2, litra c (om vedtagelse af afgørelser, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser).

Forslaget har – ifølge Kommissionen – til formål at sikre Cepol bedre retlige rammer ved at give det status som juridisk person, et permanent hjemsted, finansiering fra fællesskabsbudgettet, klare personaleregler og en strømlinet ledelsesstruktur, så Cepol effektivt kan bidrage til, at medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder bliver bedre til at håndtere de udfordringer, som grænseoverskridende kriminalitet stiller dem over for.

Efter artikel 1 oprettes Cepol som et EU-organ, som placeres i Bramshill, Storbritannien, jf. artikel 4.

Artikel 2 giver Cepol status som juridisk person, hvilket indebærer, at Cepol i hver medlemsstat skal nyde den mest vidtgående rets- og handleevne, som vedkommende stats lovgivning tillægger juridiske personer. Cepol kan navnlig erhverve og afhænde fast ejendom og løsure samt optræde som part i retssager.

Artikel 3 giver Cepols personale privilegier og immuniteter i henhold til De Europæiske Fællesskabers protokol herom.

Artikel 5 fastlægger formålet med Cepol. Formålet svarer i vidt omfang til, hvad der følger af det nuværende retsgrundlag, dvs. Rådets afgørelse af 22. december 2000 (2000/820/RIA). Efter forslaget udvides Cepols virkeområde imidlertid, idet uddannelsen skal omfatte ”ledende og andet personale ved de retshåndhævende myndigheder med nøglefunktioner inden for bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet”. Kurserne skal navnlig fokusere på, hvordan samarbejdet kan forbedres mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder med henblik på priorite-

rede områder, såsom forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme. Der lægges særlig vægt på menneskerettigheder og etik i forbindelse med retshåndhævelsen. Det understreges i artikel 5, at Cepols formål skal udøves, uden at det berører beføjelserne for de institutioner, der har ansvaret for uddannelse af personale ved medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Artikel 6 fastsætter Cepols mål. I forhold til det eksisterende retsgrundlag, hvorefter Cepol alene skal supplere de tiltag, som gennemføres af medlemsstaternes uddannelsesinstitutioner, understreges det med den nye målsætning bl.a., at der skal ske en forbedring af samarbejdet om uddannelse i retshåndhævelse med relevante institutioner i kandidatlandene, Norge, Island og andre lande. Desuden medtages sprogundervisning og menneskerettigheder som en del af Cepols mål.

Artikel 7 indeholder en beskrivelse af de opgaver, som Cepol skal udføre med henblik på at nå de mål, som er fastlagt i artikel 6. Foruden de opgaver med hensyn til at udbyde kurser, som allerede påhviler Cepol efter det eksisterende retsgrundlag, indeholder forslaget også opgaver, der angår udvikling af en fælles standard for kurser vedrørende samarbejde inden for Cepols område. Desuden skal Cepol helt generelt tilvejebringe fælles standarder og kursusmoduler til brug for uddannelsesinstitutionerne for retshåndhævelse. Cepol får desuden bl.a. til opgave at foretage en regelmæssig vurdering af iværksættelsen af Cepols uddannelsesmoduler og –metoder.

Endvidere får Cepol til opgave at udvikle og stille virtuelle uddannelsesmoduler til rådighed via Cepols elektroniske netværk ("European Police Knowledge Net")

Artikel 8-10 fastlægger, at Cepol skal ledes af en bestyrelse bestående af et medlem fra hvert medlemsland samt en repræsentant fra Kommissionen. Desuden skal der udpeges en direktør, der deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret. Bestyrelsen træffer beslutning med almindeligt flertal, men i forbindelse med en række opgaver, herunder vedtagelsen af fælles læseplaner, udkastet til arbejdsprogram og udkastet til den årlige rapport, træffer bestyrelsen dog beslutning med to tredjedels flertal.

Direktøren repræsenterer Cepol i alle juridiske handlinger og forpligtelser. Direktøren udpeges for fem år ad gangen af Rådet og kan alene fungere som direktør i samlet ti år. Direktørens opgaver beskrives i artikel 10. Heraf fremgår bl.a., at direktøren er ansvarlig for den daglige drift og har ansvaret for gennemførelsen af budgettet, evaluering af Cepols uddannelses- og læringsredskaber og Cepol-certificering

af undervisere og uddannelsesinstitutioner i medlemsstaterne, og i øvrigt de opgaver som bestyrelsen måtte pålægge ham.

Europa-Parlamentet eller Rådet kan anmode direktøren om at aflægge beretning om udførelsen af sine opgaver.

Efter artikel 11 bistår direktøren af et personale. Direktøren og personalet er underlagt de regler, som følger af de regler og forskrifter, der gælder for tjenestemænd og øvrige ansatte i Det Europæiske Fællesskab. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at der kan udstationeres nationale eksperter fra medlemsstaterne ved Cepol.

Ifølge artikel 12 oprettes der nationale Cepol-enheder i hver medlemsstats nationale uddannelsesinstitutioner. Hver national enhed skal helst ledes af den embedsmand, der er ansvarlig for udvikling og gennemførelse af uddannelsesprogrammer på nationalt plan. Den nationale enhed er på nationalt plan ansvarlig for iværksættelsen af de uddannelses-, undervisnings- og læringsredskaber, som bestyrelsen har vedtaget. Der fremhæves desuden en række opgaver, som den nationale enhed gøres ansvarlig for, herunder at den skal tilrettelægge alle Cepol-aktiviteter, som gennemføres på medlemsstatens område. Den skal bistå direktøren ved iværksættelsen og evalueringer af Cepol-redskaber samt efterkomme anmodninger, som direktøren fremsætter på bestyrelsens vegne.

Artikel 13 vedrører Cepols samarbejde med andre relevante EU-organer inden for retshåndhævelse og andre relaterede områder. Cepol samarbejder desuden med andre nationale uddannelsesinstitutioner end medlemsstaternes. Der åbnes endvidere mulighed for, at Cepol kan tage hensyn til henstillinger fra Europol eller Taskforcen af EU-medlemsstaternes politichefer, uden at dette berører reglerne for vedtagelse af Cepols arbejdsprogram.

Efter artikel 14 består Cepols indtægter af tilskud fra Fællesskabet, idet Cepols tilskud bliver opført på Den Europæiske Unions budget. Desuden kan Cepol modtage gebyrer for ydede tjenester samt eventuelle frivillige bidrag fra medlemsstaterne. Artiklen indeholder desuden en række tekniske regler om vedtagelsen af budgettet for Cepol.

Artikel 15-18 indeholder bestemmelser om budgetkontrol, finansielle bestemmelser, regler om svigsbekæmpelse, samt om sprog, som svarer til, hvad der i øvrigt er gældende for andre EU-organer.

Artikel 19 indeholder bestemmelser om aktindsigt, hvorefter Ceps bestyrelse senest seks måneder efter afgørelsens ikrafttræden skal udarbejde regler om aktindsigt.

Artikel 20-25 indeholder navnlig overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelserne. I artikel 22 bestemmes det, at Ceps hvert år skal forelægge en rapport for Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet, ligesom Ceps hvert femte år skal bestille en uafhængig ekstern evaluering af gennemførelsen af afgørelsen samt de aktiviteter, som Ceps har udført.

Der henvises i øvrigt til forslaget med tilhørende bilag samt den ledsagende begrundelse til forslaget.

3. Dansk ret

Politiskolen, der hører under Rigspolicefens, er politiets centrale uddannelsesinstitution og er ansvarlig for gennemførelsen af grund- og efteruddannelse af politipersonalet. Endvidere tilrettelægger Politiskolen efteruddannelsesaktiviteter for det juridiske og administrative personale.

Politiskolen planlægger og gennemfører grunduddannelsen for politibetjente på prøve. Desuden planlægger og gennemfører politiskolen efteruddannelseskurser, specialkurser, herunder edb-uddannelse samt lederuddannelse, for alle personalegrupper i politiet.

Herudover kan der efter Rigspolicefens bestemmelse afholdes specialkurser og seminarer i det omfang, forholdene gør det nødvendigt. I forbindelse med udsendelse af politifolk på internationale missioner afholder Politiskolen således et kursus af 2 ugers varighed, der bl.a. omfatter uddannelse i mægling og forhandlingsteknik, kontroloperationer, menneskerettigheder, køreteknik, sprog samt kommunikationsprocedurer.

Politiskolen gennemfører endvidere uddannelsesprogrammer og seminarer for udenlandske politifolk. Størstedelen af disse aktiviteter foregår i udlandet. Større indsatsområder har været de palæstinensiske selvstyreområder, Kosovo, Sydafrika og de baltiske lande, sidstnævnte indenfor rammerne af Det Nordisk-Baltiske Politiakademi. Blandt nuværende indsatsområder kan nævnes uddannelse af bosniske og irakiske politiledere.

Det Nordisk-Baltiske Politiakademi er udsprunget af et samarbejde mellem de nordiske og baltiske lande. Initiativet startede i 1995/96, hvor de nationale politimyndigheder i de nordiske lande besluttede at koordinere indsatsen med henblik på uddannelse af politifolk i de baltiske lande. Der er for tiden ikke planlagt egentlige uddannelsesaktiviteter i dette regi.

I Rigspolitichefens kundgørelse II nr. 18 af 13. januar 1965 er der med hjemmel i retsplejelovens § 113, stk. 5, fastsat nærmere bestemmelser om politiskolen og politiets uddannelse. Yderligere er der i årlige handlingsplaner fastlagt nærmere mål for politiskolens uddannelsestilbud, ligesom der er nedsat et rådgivende udvalg med hensyn til politiskolens forhold.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget ses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af forslaget artikel 5, at de nationale uddannelsesinstitutioners beføjelser ikke begrænses af Cepols beføjelser.

Udgifterne til Cepol har indtil videre været afholdt af medlemslandene i fællesskab på grundlag af en BNI-baseret fordelingsnøgle. Med forslaget lægges der som tidligere nævnt op til, at udgifterne til Cepol skal dækkes af Fællesskabets budget. Der må i forbindelse med oprettelsen af Cepols sekretariat og oprettelsen af de nationale enheder forventes en vis forøgelse af Cepols budget. Imidlertid er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang de øgede udgifter vil medføre ændringer i Fællesskabets budget. Det er på denne baggrund vanskeligt at fastslå de eventuelle statsfinansielle konsekvenser af den foreslåede ændring i finansieringen af Cepol.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Told- og Skatteforbund, Institut for Menneskerettigheder, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsklubben HK Politiet, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politimesterforeningen i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

